

ТӨВ АЙМАГ ДАХЬ
ТӨРИЙН АУДИТЫН ГАЗАР

САНХҮҮГИЙН АУДИТЫН ТАЙЛАН

ТӨСВИЙН ШУУД ЗАХИРАГЧ

АУДИТЫН КОД: ТӨА-2023/113/НА-СТА-ТШЗ

ТӨВ АЙМГИЙН БАЯН СУМЫН ЭРҮҮЛ МЭНДИЙН ТӨВИЙН 2022
ОНЫ САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАН, ТӨСВИЙН ГҮЙЦЭТГЭЛД ХИЙСЭН
АУДИТЫН ТАЙЛАН

Улаанбаатар хот 2023 он

Аудитын газрын дарга, тэргүүлэх аудитор Ц.Хишигжаргал

Утас: 70272582 Цахим хаяг: khishigjargalts@audit.gov.mn

Аудитын менежер О.Амаржаргал

Утас: 70273463 Цахим хаяг: amarjargalo@audit.gov.mn

Аудитыг гэрээгээр гүйцэтгэсэн: Ихмонгол хөлөг Аудит ХХК

Утас: 70001778 Цахим хаяг: info@imkaudit.mn

Энэхүү аудитын тайлантай холбоотой нэмэлт мэдээллийг
дараах хаягаар авна уу. Цахим хаяг: www.audit.mn

Агуулга

1.ХАРААТ БУС АУДИТОРЫН ДҮГНЭЛТ	3
2.АУДИТ ХИЙСЭН САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАН, ТӨСВИЙН ГҮЙЦЭТГЭЛ	5
2.1 Аудит хийсэн санхүүгийн байдлын тайлан.....	5
2.2 Аудит хийсэн санхүүгийн үр дүнгийн тайлан	6
2.3 Аудит хийсэн мөнгөн гүйлгээний тайлан	7
2.4 Аудит хийсэн цэвэр хөрөнгө/өмчийн өөрчлөлтийн тайлан.....	9
2.5 Аудит хийсэн төсвийн гүйцэтгэлийн нэгтгэсэн тайлан.....	10
2.6 Аудит хийсэн улсын төсвийн гүйцэтгэлийн тайлан	11
2.7 Аудит хийсэн орон нутгийн төсвийн гүйцэтгэлийн тайлан	12
3. САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАНГИЙН ТОДРУУЛГА.....	14
3.1 Байгууллага, түүний үйл ажиллагаа	14
3.2 Байгууллагын гадаад, дотоод орчин.....	14
3.4 Нягтлан бодох бүртгэлийн гол бодлого, толилуулгад гарсан өөрчлөлтүүд	16
3.5 Төсвийн төлөвлөлт, гүйцэтгэл, нэмэлт төсөв	17
4. АУДИТЫН ТАЙЛАН	19
4.1 Ерөнхий зүйл	19
4.2 Материаллаг байдал	19
4.3 Төрийн хэмнэлтийн тухай хуулийн хэрэгжилт	19
4.4 Санхүүгийн тайлангийн аудитаар шалгасан нийцлийн аудитын асуудал	19
4.5 Завсрын аудитын үр дүн, өмнөх зөвлөмжийн хэрэгжилт.....	20
4.6 Дараагийн аудитаар анхаарах асуудал.....	21
5. АУДИТЫН ИЛРҮҮЛЭЛТ	21
5.1 Төлбөрийн акт.....	21
5.2 Албан шаардлага	21
6. АУДИТААР ИЛЭРСЭН БУРУУ ИЛЭРХИЙЛЛИЙН НЭГТГЭЛ.....	23

Товчилсон үгийн жагсаалт

АДБОУС	Аудитын Дээд Байгууллагын Олон Улсын Стандарт
ЗГ	Засгийн газар
ЭМЯ	Эрүүл мэндийн яам
ЭМС	Эрүүл мэндийн сайд
СНАГ	Санхүү-нийцлийн аудитын газар
СТА	Санхүүгийн тайлангийн аудит
ТӨБЗГ	Төрийн өмчийн бодлого зохицуулалтын газар
ТШЗ	Төсвийн шууд захирагч
УСНББОУС	Улсын Секторын Нягтлан Бодох Бүртгэлийн Олон Улсын Стандарт
УСБНЗСТОУБ	Улсын секторын байгууллагуудын нийтлэг зорилготой санхүүгийн тайлагналын онолын үзэл баримтлал
ХНХСайд	Хөдөлмөр нийгмийн хамгааллын сайд
ЭМГ	Эрүүл мэндийн газар
НДХ	Нийгмийн даатгалын шимтгэл
НБББББ	Нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын баримт бичиг

1.ХАРААТ БУС АУДИТОРЫН ДҮГНЭЛТ

БАЯН СУМЫН ЭРҮҮЛ МЭНДИЙН ТӨВИЙН
ДАРГА Д.ОТГОНБАЯР ТАНАА

Өөрчлөлтгүй дүгнэлт

Төрийн аудитын тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.3.1, 8 дугаар зүйлийн 8.1, Төсвийн хуулийн 8 дугаар зүйлийн 8.9.1-д заасны дагуу Баян сумын Эрүүл мэндийн төвийн 2022 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөрх санхүүгийн байдал, санхүүгийн үр дүн, цэвэр хөрөнгө/өмчийн өөрчлөлт, мөнгөн гүйлгээний тайлан, тодруулгууд болон төсвийн гүйцэтгэлд аудит хийлээ.

Дүгнэлтийн үндэслэл хэсэгт дурдсан буруу илэрхийлэл нь материаллаг боловч өргөн тархаагүй гэж үзсэн бөгөөд санхүүгийн тайланд үзүүлэх нөлөөг эс тооцвол Баян сумын Эрүүл мэндийн төвийн 2022 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөрх санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлийг Төсвийн тухай хууль, Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хууль, Улсын секторын нягтлан бодох бүртгэлийн олон улсын стандартад нийцүүлэн бүх материаллаг зүйлсийн хувьд үнэн зөв толилуулсан байна.

Дүгнэлтийн үндэслэл

Төрийн аудитын байгууллага аудит хийхдээ Аудитын дээд байгууллагын олон улсын стандарт, түүнд нийцүүлэн Монгол Улсын Ерөнхий аудиторын баталсан журам, зааврын дагуу гүйцэтгэж, аудит хийгдэх байгууллагаас хараат бус, аудиторын ёс зүйн үүрэг хариуцлагыг биелүүлж ажилласан. Бидний цуглуулсан хангалттай бөгөөд зохистой аудитын нотолгоо нь дүгнэлт өгөх үндэслэл болно.

Асуудлыг онцолсон хэсэг

Төв аймгийн Баян сумын эрүүл мэндийн төвийн 2022 оны санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлийн тайланг өмнөх онтой харьцуулахад мөнгөн хөрөнгийн дансанд их хэмжээний өөрчлөлт орсон байна. Энэ нь Монгол Улсын Засгийн газрын 2022 оны 91 дүгээр тогтоолын 4 дүгээр хавсралтаар батлагдсан “Хувьсах зардлын дундаж нормативаар төсөв хуваарилах, санхүүжүүлэх журам”-ын 8.7 дахь заалтад төсвийн жилийн эцэст зарцуулагдаагүй үлдсэн мөнгөн хөрөнгийг улсын төсөвт татан төвлөрүүлэлгүйгээр дараагийн төсвийн жилд шилжүүлэн зарцуулахаар заасантай холбоотой мөнгөн хөрөнгийн данс 28,128.0 мянган төгрөгийн үлдэгдэлтэй байна.

Байгууллагын удирдлага нь санхүүгийн тайлангаа бэлтгэхдээ нягтлан бодох бүртгэлийн тасралтгүй байх зарчмыг ашигласан байна. Цаашид тус байгууллагын талаар чиг үүрэг нь өөрчлөгдөж татан буугдах, нэгдэх асуудал гараагүй тул байгууллагын тасралтгүй байдлын талаар нөхцөл үүсээгүй гэж үзсэн болно.

Аудитын гол асуудал

Санхүүгийн тайлагнал, нягтлан бодох бүртгэл, бүртгэлийн суурь, бодлогын өөрчлөлт, нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын баримт бичигт тайлант хугацаанд өөрчлөлт ороогүй байна.

Бусад асуудлын хэсэг

Тайлант онд 1 удирдах, 13 гүйцэтгэх, 7 үйлчилгээний ажилтан, нийт 21 орон тоо батлан ажилласан.

Байгууллагын жилийн гүйцэтгэлийн төлөвлөгөөнд 3 зорилтын хүрээнд 12 хөтөлбөрт 38 арга хэмжээг хэрэгжүүлэхээр төлөвлөснөөс 93.2 хувийн гүйцэтгэлтэй гэж тайлагнасан байна. Санхүүгийн тайланд өгсөн бидний дүгнэлт бусад мэдээллийг хамраагүй болно.

Санхүүгийн тайланд төсвийн захирагчийн хүлээх үүрэг, хариуцлага

Төсвийн захирагч санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлийг Төсвийн тухай хууль, Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хууль, Улсын секторын нягтлан бодох бүртгэлийн олон улсын стандартын дагуу үнэн зөв бэлтгэж толилуулах үүрэгтэй.

Санхүүгийн тайланг залилан эсвэл алдааны улмаас үүсэх материаллаг буруу илэрхийлэлгүй бэлтгэхэд шаардлагатай гэж үзсэн дотоод хяналтыг тодорхойлж, хэрэгжүүлэх үүрэг хариуцлага хүлээнэ.

Төрийн аудитын байгууллагын үүрэг, хариуцлага

Төрийн аудитын байгууллага залилан эсвэл алдааны улмаас үүсэх материаллаг буруу илэрхийллээс санхүүгийн тайлан бүхэлдээ ангид эсэх талаарх үндэслэлтэй баталгаажуулалт олж авах, дүгнэлт, зөвлөмж бүхий аудитын тайлан гаргах зорилготой.

Үндэслэлтэй баталгаажуулалт нь дээд түвшнийх боловч үнэмлэхүй түвшний баталгаажуулалт биш бөгөөд АДБОУС-ын дагуу хийсэн аудитаар бүх материаллаг буруу илэрхийлэл бүрийг илрүүлнэ гэсэн баталгаа болохгүй юм.

Буруу илэрхийлэл нь залилан эсвэл алдаанаас үүсэж болох бөгөөд дангаараа эсвэл нийлээд уг санхүүгийн тайланд үндэслэн гарах хэрэглэгчдийн эдийн засгийн шийдвэрт нөлөөлөх үндэслэлтэй байвал материаллаг гэж үздэг.

ДАРГА, ТЭРГҮҮЛЭХ АУДИТОР

Ц.ХИШИГЖАРГАЛ

2.АУДИТ ХИЙСЭН САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАН, ТӨСВИЙН ГҮЙЦЭТГЭЛ

2.1 Аудит хийсэн санхүүгийн байдлын тайлан

2022 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөр дуусвар болсон

/төгрөгөөр/

Дансны код	Балансын үзүүлэлт	Эхний үлдэгдэл	Эцсийн үлдэгдэл
1	ЭРГЭЛТИЙН ХӨРӨНГИЙН ДҮН	108,689,622.23	96,722,419.62
31	МӨНГӨ БА ТҮҮНТЭЙ АДИЛТГАХ ХӨРӨНГӨ	10,803,963.64	28,127,970.63
312	Банканд байгаа бэлэн мөнгө	10,803,963.64	28,127,970.63
3121	Төгрөг	10,803,963.64	28,127,970.63
31211	Төрийн сангийн харилцах	10,803,963.64	28,127,970.63
33	АВЛАГА	52,431,030.00	25,199.17
335	Бусад авлага	52,431,030.00	25,199.17
3351	Байгууллагаас авах авлага	52,431,030.00	25,199.17
35	БАРАА МАТЕРИАЛ	45,454,628.59	68,569,249.82
351	Түүхий эд материал	31,340,269.09	52,016,537.77
35110	Тусгай зориулалттай материал	13,500,939.00	23,373,147.62
35130	Эм боох материал	17,839,330.09	28,643,390.15
354	Хангамжийн материал	14,114,359.50	16,552,712.05
35410	Бичиг хэргийн материал	1,209,700.00	2,156,200.00
35420	Аж ахуйн материал	6,925,067.00	5,889,622.00
35440	Түлш шатах тослох материал	-	249,000.00
35450	Барилгын засварын материал	12,900.00	283,300.00
35460	Хүнсний материал	784,592.50	1,941,490.05
35470	Бусад хангамжийн материал	5,182,100.00	6,033,100.00
2	ЭРГЭЛТИЙН БУС ХӨРӨНГИЙН ДҮН	453,059,643.05	520,739,416.13
39	ҮНДСЭН ХӨРӨНГӨ	453,059,643.05	520,739,416.13
392	Биет хөрөнгө	433,059,643.05	500,739,416.13
39201	Барилга, байгууламж	409,376,823.00	447,640,332.00
39202	Хуримтлагдсан элэгдэл	(56,101,660.04)	(68,975,942.15)
39203	Авто тээврийн хэрэгсэл	70,880,000.00	64,070,000.00
39204	Хуримтлагдсан элэгдэл	(35,131,777.83)	(11,908,472.26)
39205	Машин, тоног төхөөрөмж	119,034,633.00	135,209,884.53
39206	Хуримтлагдсан элэгдэл	(75,903,554.26)	(69,623,456.84)
39207	Тавилга, аж ахуйн эд хогшил	11,392,875.00	12,029,715.00
39208	Хуримтлагдсан элэгдэл	(10,747,875.45)	(7,742,644.15)
39214	Бусад үндсэн хөрөнгө	12,765,270.00	12,460,270.00
39215	Хуримтлагдсан элэгдэл	(12,545,090.37)	(12,460,270.00)
39217	Номын фонд	40,000.00	40,000.00
393	Биет бус хөрөнгө	20,000,000.00	20,000,000.00
39303	Бусад биет бус хөрөнгө	20,000,000.00	20,000,000.00
3	НИЙТ ХӨРӨНГИЙН ДҮН	561,749,265.28	617,461,835.75
4	НИЙТ ӨР ТӨЛБӨРИЙН ДҮН	17,549,000.00	-
41	БОГИНО ХУГАЦААТ ӨР ТӨЛБӨР	17,549,000.00	-
413	Өглөг	17,549,000.00	-
41320	Бараа үйлчилгээний зардлын өглөг	17,549,000.00	-
5	ЦЭВЭР ХӨРӨНГӨ/ӨМЧИЙН ДҮН	544,200,265.28	617,461,835.75

51	Засгийн газрын хувь оролцоо	544,200,265.28	617,461,835.75
511	Засгийн газрын оруулсан капитал /ЗГСан/ орон нутгийн сан	266,180,169.59	266,180,169.59
51101	Өмч: -Төрийн өмч	266,180,169.59	266,180,169.59
512	Хуримтлагдсан үр дүн	71,000,031.00	144,320,955.47
51210	Өмнөх үеийн үр дүн	71,000,031.00	71,059,385.00
51220	Тайлант үеийн үр дүн	-	73,261,570.47
51300	Хөрөнгийн дахин үнэлгээний зөрүү	207,020,064.69	206,960,710.69
6	ӨР ТӨЛБӨР, ЦЭВЭР ХӨРӨНГӨ/ӨМЧИЙН ДҮН	561,749,265.28	617,461,835.75

2.2 Аудит хийсэн санхүүгийн үр дүнгийн тайлан

2022 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөр дуусвар болсон

Дансны код	Балансын үзүүлэлт	Эхний үлдэгдэл	Эцсийн үлдэгдэл
1	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ОРЛОГЫН ДҮН (I)	796,405,943.24	598,905,939.32
12	ТАТВАРЫН БУС ОРЛОГО	245,243,528.24	137,898,539.32
120	Нийтлэг татварын бус орлого	245,243,528.24	137,898,539.32
120017	Үнэ төлбөргүй хүлээн авсан орлого-Үндсэн хөрөнгө	67,597,545.01	101,054,368.00
120018	Үнэ төлбөргүй хүлээн авсан орлого-Бараа материал	177,645,983.23	36,844,171.32
13	ТУСЛАМЖ, САНХҮҮЖИЛТИЙН ОРЛОГО	177,848,515.00	436,987,200.00
131007	Тусгай зориулалтын шилжүүлгээс санхүүжих	349,293,700.00	-
131008	Орон нутгийн хөгжлийн нэгдсэн сангаас санхүүжих	24,020,200.00	24,020,200.00
1311	Нэмэлт санхүүжилтийн орлого	165,827,685.00	250,000.00
131104	Дээд шатны төсвийн захирагчаас төсөвт тусгагдсан төсвөөс доод шатны төсвийн захи	1,008,000.00	-
131105	Төсвийн байгууллагын үндсэн үйл ажиллагааны хүрээнд бий болсон нэмэлт орлого	8,240,955.00	-
131106	ЭМДаатгаалаас -нэмэлт санхүүжилт	156,578,730.00	250,000.00
1340	Нийгмийн даатгалын сангийн төсвөөс	12,020,830.00	436,737,200.00
134002	Эрүүл мэндийн даатгалын сангаас	12,020,830.00	436,737,200.00
2	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЗАРДЛЫН ДҮН (II)	723,148,943.94	525,571,452.31
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	723,148,943.94	525,571,452.31
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	719,355,470.34	520,943,933.50
2101	Цалин, хөлс болон нэмэгдэл урамшил	263,897,365.54	263,786,114.34
210101	Цалин	179,929,074.77	178,796,562.48
210102	Нэмэгдэл цалин	59,618,310.42	60,572,687.86
210103	Унаа хоолны хөнгөлөлт	3,184,000.00	3,992,000.00
210104	Урамшуулал	21,165,980.35	20,424,864.00
2102	Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл	33,758,835.82	36,380,226.40
210201	Тэтгэврийн даатгалын шимтгэл	24,539,417.02	24,864,592.13
210202	Тэтгэмжийн даатгалын шимтгэл	2,549,549.98	2,977,663.09
210203	ҮОМШ өвчний даатгалын шимтгэл	2,112,347.48	2,382,150.48
210204	Ажилгүйдлийн даатгалын шимтгэл	451,948.05	561,882.92
210205	Эрүүл мэндийн даатгалын хураамж	4,105,573.29	5,593,937.78
2103	Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал	19,076,826.40	18,242,681.19
210301	Гэрэл цахилгааны зардал	3,357,604.90	2,525,329.19
210302	Түлш, халаалтын зардал	15,719,221.50	15,717,352.00
2104	Хангамж, бараа материалын зардал	39,840,055.45	38,492,952.00
210401	Бичиг хэргийн материал	1,952,350.00	3,906,000.00

210402	Тээвэр, шатахууны зардал	19,828,106.40	22,355,950.00
210403	Шуудан холбоо интернетийн төлбөр	1,500,000.00	1,480,300.00
210405	Хог хаягдал устгах, цэвэрлэх	6,088,650.00	8,490,445.00
210408	Бараа материал актасны зардал	10,470,949.05	2,260,257.00
2105	Нормативт зардал	244,776,295.70	87,171,648.09
210501	Эм	233,367,043.20	80,289,915.64
210502	Хоол	11,409,252.50	6,881,732.45
2106	Эд хогшил, урсгал засварын зардал	38,778,498.60	13,376,280.00
210603	Хөдөлмөр хамгааллын хэрэгсэл	37,986,498.60	1,140,000.00
210604	Урсгал засвар	792,000.00	12,236,280.00
2107	Томилолт, зочны зардал	86,000.00	492,000.00
210702	Дотоод томилолтын зардал	86,000.00	492,000.00
2109	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	79,141,592.83	63,002,031.48
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	35,117,528.60	19,205,853.10
210903	Үндсэн хөрөнгийн элэгдэл, хорогдол	44,024,064.23	43,796,178.38
213	УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ	3,793,473.60	4,627,518.81
2133	Улсын төсвөөс олгосон санхүүжилт, шилжүүлэг	3,793,473.60	4,627,518.81
213303	Төвлөрүүлэх шилжүүлэг	3,793,473.60	4,627,518.81
3	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ҮР ДҮН (III=I-II)	73,256,999.30	73,334,487.01
225	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ БУС ЗАРДЛЫН ДҮН (V)	4,777,685.18	72,916.54
225001	Үндсэн хөрөнгө худалдсаны гарз	4,777,685.18	72,916.54
4	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ БУС ҮР ДҮН (VI=IV-V)	(4,777,685.18)	(72,916.54)
5	НИЙТ ҮР ДҮН (VII=III+VI)	68,479,314.12	73,261,570.47

2.3 Аудит хийсэн мөнгөн гүйлгээний тайлан

2022 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөр дуусвар болсон

Дансны код	Балансын үзүүлэлт	Эхний үлдэгдэл	Эцсийн үлдэгдэл /төгрөгөөр/
1	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ МӨНГӨН ОРЛОГЫН ДҮН (I)	498,731,385.00	513,438,430.00
13	ТУСЛАМЖ, САНХҮҮЖИЛТИЙН ОРЛОГО	498,731,385.00	513,438,430.00
131007	Тусгай зориулалтын шилжүүлгээс санхүүжих	349,293,700.00	-
131008	Орон нутгийн хөгжлийн нэгдсэн сангаас санхүүжих	24,020,200.00	24,020,200.00
1311	Нэмэлт санхүүжилтийн орлого	113,396,655.00	52,681,030.00
131104	Дээд шатны төсвийн захирагчаас төсөвт тусгагдсан төсвөөс доод шатны төсвийн захи	1,008,000.00	52,431,030.00
131105	Төсвийн байгууллагын үндсэн үйл ажиллагааны хүрээнд бий болсон нэмэлт орлого	8,240,955.00	-
131107	Урьд оны үлдэгдлээс санхүүжих - Нэмэлт	104,147,700.00	250,000.00
1340	Нийгмийн даатгалын сангийн төсвөөс санхүүжих	12,020,830.00	436,737,200.00
134002	Эрүүл мэндийн даатгалын сангаас санхүүжих	12,020,830.00	436,737,200.00
2	НИЙТ ЗАРЛАГА ба ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН (II)	485,787,421.36	485,619,923.01
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	485,787,421.36	485,619,923.01
210	БАРАА АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	480,985,947.76	480,992,404.20
2101	Цалин, хөлс болон нэмэгдэл урамшил	263,897,365.54	263,786,114.34
210101	Үндсэн цалин	162,418,945.56	178,796,562.48
210102	Нэмэгдэл	72,061,356.56	60,572,687.86
210103	Унаа хоолны хөнгөлөлт	4,037,000.00	3,992,000.00
210104	Үр дүнгийн урамшуулал	25,380,063.42	20,424,864.00
2102	Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл	33,758,835.82	36,405,425.57

Баян сумын Эрүүл мэндийн төвийн 2022 оны санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн аудитын тайлан

210201	Тэтгэврийн даатгалын шимтгэл	24,925,449.56	24,864,592.25
210202	Тэтгэмжийн даатгалын шимтгэл	2,401,833.32	2,977,663.09
210203	ҮОМШ өвчний даатгалын шимтгэл	1,921,466.63	2,382,150.48
210204	Ажилгүйдлийн даатгалын шимтгэл	410,007.93	561,882.92
210205	Эрүүл мэндийн даатгалын хураамж	4,100,078.38	5,619,136.83
2103	Байр ашиглалтай холбоотой тогтмол зардал	19,076,826.40	18,242,681.19
210301	Гэрэл цахилгааны зардал	3,357,604.90	2,525,329.19
210302	Түлш, халаалтын зардал	15,719,221.50	15,717,352.00
2104	Хангамж, бараа материалын зардал	19,995,000.00	30,682,280.00
210401	Бичиг хэрэг	1,500,000.00	3,285,300.00
210402	Тээвэр, шатахуун	13,995,000.00	21,330,000.00
210403	Шуудан, холбоо, интернэтийн төлбөр	1,500,000.00	1,480,300.00
210405	Хог хаягдал зайлуулах, хортон мэрэгчдийн устгал, ариутгал	3,000,000.00	4,586,680.00
2105	Нормативт зардал	20,573,365.00	41,553,404.10
210501	Эм бэлдмэл, эмнэлгийн хэрэгсэл	13,889,200.00	33,514,774.10
210502	Хоол, хүнс	6,684,165.00	8,038,630.00
2106	Эд хогшил, урсгал засварын зардал	6,009,900.00	30,497,600.00
210601	Багаж техник хэрэгсэл	1,360,000.00	1,845,000.00
210603	Хөдөлмөр хамгааллын хэрэгсэл	3,500,000.00	15,903,500.00
210604	Урсгал засвар	1,149,900.00	12,749,100.00
2107	Томилолт, зочны зардал	86,000.00	492,000.00
210702	Дотоод албан томилолт	86,000.00	492,000.00
2109	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	117,588,655.00	59,332,899.00
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	117,588,655.00	59,332,899.00
213	УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ	4,801,473.60	4,627,518.81
2132	Бусад урсгал шилжүүлэг	1,008,000.00	-
213209	Нэг удаагийн тэтгэмж шагнал урамшуулал	1,008,000.00	-
2133	Улсын төсвөөс олгосон санхүүжилт, шилжүүлэг	3,793,473.60	4,627,518.81
213303	Төвлөрүүлэх шилжүүлэг	3,793,473.60	4,627,518.81
3	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (III)=(I)-(II)	12,943,963.64	27,818,506.99
4	ХӨРӨНГӨ ОРУУЛАЛТЫН ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ	-	-
5	ХӨРӨНГӨ ОРУУЛАЛТЫН МӨНГӨН ЗАРДЛЫН ДҮН (V)	2,140,000.00	10,494,500.00
22	ХӨРӨНГИЙН ЗАРДАЛ	2,140,000.00	10,494,500.00
2200	Дотоод эх үүсвэрээр	2,140,000.00	10,494,500.00
225106	Биет ба биет бус хөрөнгө худалдан авсан зардал	2,140,000.00	10,494,500.00
6	ХӨРӨНГӨ ОРУУЛАЛТЫН ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (VI)=(IV)-(V)	(2,140,000.00)	(10,494,500.00)
7	САНХҮҮГИЙН ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ	-	-
8	НИЙТ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ	10,803,963.64	17,324,006.99
9	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эхний үлдэгдэл	-	10,803,963.64
10	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эцсийн үлдэгдэл	10,803,963.64	28,127,970.63

2.4 Аудит хийсэн цэвэр хөрөнгө/өмчийн өөрчлөлтийн тайлан

2022 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөр дуусвар болсон

/төгрөгөөр/

Дансны код	ҮЗҮҮЛЭЛТ	Засгийн газрын оруулсан капитал	Дахин үнэлгээний нөөц	Хуримтлагдсан үр дүн	Засгийн газрын хувь оролцооны нийт дүн
	ДАНС	ЭХ.КТ(511)+*	51300	51210+51220	
C01	2021 оны 1-р сарын 1-ээрх үлдэгдэл	266,180,169.59	207,100,939.02	2,439,842.55	475,720,951.16
C02	Нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын өөрчлөлт	-	-	80,874.33	80,874.33
C03	Дахин илэрхийлсэн үлдэгдэл	266,180,169.59	207,100,939.02	2,520,716.88	475,801,825.49
C04	Дахин үнэлгээний нэмэгдэл, хэрэгжсэн дүн	-	-	-	-
C05	Хөрөнгө оруулалтын дахин үнэлгээний гарз	-	-	-	-
C06	Орлогын тайланд хүлээн зөвшөөрөөгүй олз гарз	-	-	-	-
C07	Тайлант үеийн үр дүн /Цэвэр ашиг алдагдал/	-	-	68,479,314.12	68,479,314.12
C08	2021 оны 12-р сарын 31-ээрх үлдэгдэл	266,180,169.59	207,020,064.69	71,000,031.00	544,200,265.28
D01	2021 оны 12-р сарын 31-ээрх үлдэгдэл	266,180,169.59	207,020,064.69	71,000,031.00	544,200,265.28
D02	Нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын өөрчлөлт	-	-	59,354.00	59,354.00
D03	Дахин илэрхийлсэн үлдэгдэл	266,180,169.59	207,020,064.69	71,059,385.00	544,259,619.28
D04	Үндсэн хөрөнгийн дахин үнэлгээний өсөлт, бууралт	-	(59,354.00)	-	(59,354.00)
D05	Үндсэн хөрөнгийн өсөлт, бууралт	-	-	-	-
D06	Орлогын тайланд хүлээн зөвшөөрөөгүй олз гарз	-	-	-	-
D07	Гадаад валютын хөрвүүлэлтийн зөрүү	-	-	-	-
D08	Тайлант үеийн үр дүн /Цэвэр ашиг алдагдал/	-	-	73,261,570.47	73,261,570.47
D09	2022 оны 12-р сарын 31-ээрх үлдэгдэл	266,180,169.59	206,960,710.69	144,320,955.47	617,461,835.75

2.5 Аудит хийсэн төсвийн гүйцэтгэлийн нэгтгэсэн тайлан

2022 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөр дуусвар болсон

/төгрөгөөр/

Дансны код	Балансын үзүүлэлт	Төлөвлөгөө	Гүйцэтгэл	Зөрүү	Хувь
	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эхний үлдэгдэл	-	10,803,963.64	(10,803,963.64)	-
2	НИЙТ ЗАРЛАГА БА ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН	418,705,600.00	496,114,423.01	(77,408,823.01)	118.49
21	УРСГАЛ ЗАРДЛЫН ДҮН	418,705,600.00	496,114,423.01	(77,408,823.01)	118.49
210	Бараа, үйлчилгээний зардал	418,705,600.00	491,486,904.20	(72,781,304.20)	117.38
2101	Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил	296,654,400.00	263,786,114.34	32,868,285.66	88.92
210101	Үндсэн цалин	192,909,300.00	178,796,562.48	14,112,737.52	92.68
210102	Нэмэгдэл	72,729,900.00	60,572,687.86	12,157,212.14	83.28
210103	Унаа, болон бусад нөхөн олговор	5,040,000.00	3,992,000.00	1,048,000.00	79.21
210104	Урамшуулал	25,975,200.00	20,424,864.00	5,550,336.00	78.63
2102	Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл	37,081,900.00	36,405,425.57	676,474.43	98.18
210201	Тэтгэврийн даатгал	25,215,300.00	24,864,592.25	350,707.75	98.61
210202	Тэтгэмжийн даатгал	2,966,800.00	2,977,663.09	(10,863.09)	100.37
210203	ҮОМШӨ ний даатгал	2,373,200.00	2,382,150.48	(8,950.48)	100.38
210204	Ажилгүйдлийн даатгал	593,100.00	561,882.92	31,217.08	94.74
210205	Эрүүл мэндийн даатгал	5,933,500.00	5,619,136.83	314,363.17	94.70
2103	Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал	23,227,200.00	18,242,681.19	4,984,518.81	78.54
210301	Гэрэл цахилгаан	7,245,000.00	2,525,329.19	4,719,670.81	34.86
210302	Түлш, халаалт	15,720,900.00	15,717,352.00	3,548.00	99.98
210303	Цэвэр, бохир ус	261,300.00	-	261,300.00	-
2104	Хангамж, бараа материалын зардал	22,888,200.00	30,682,280.00	(7,794,080.00)	134.05
210401	Бичиг хэрэг	2,387,800.00	3,285,300.00	(897,500.00)	137.59
210402	Тээвэр (шатахуун)	16,000,400.00	21,330,000.00	(5,329,600.00)	133.31
210403	Шуудан холбоо, интернэтийн төлбөр	1,500,000.00	1,480,300.00	19,700.00	98.69
210405	Хог хаягдал зайлуулах, хортон мэрэгчдийн устгал, ариутгал	3,000,000.00	4,586,680.00	(1,586,680.00)	152.89
2105	Нормативт зардал	20,859,500.00	41,553,404.10	(20,693,904.10)	199.21
210501	Эм бэлдмэл, эмнэлгийн хэрэгсэл	13,888,800.00	33,514,774.10	(19,625,974.10)	241.31
210502	Хоол, хүнс	6,970,700.00	8,038,630.00	(1,067,930.00)	115.32
2106	Эд хогшил худалдан авах	10,403,000.00	37,853,100.00	(27,450,100.00)	363.87
210601	Багаж, техник, хэрэгсэл	3,499,700.00	9,200,500.00	(5,700,800.00)	262.89
210603	Хөдөлмөр хамгааллын хэрэгсэл	3,499,700.00	15,903,500.00	(12,403,800.00)	454.42
210604	Урсгал засвар	3,403,600.00	12,749,100.00	(9,345,500.00)	374.58
2107	Томилолт, зочны зардал	1,000,100.00	492,000.00	508,100.00	49.20
210702	Дотоод албан томилолт	1,000,100.00	492,000.00	508,100.00	49.20
2201	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	6,591,300.00	62,471,899.00	(55,880,599.00)	947.79
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	6,591,300.00	62,471,899.00	(55,880,599.00)	947.79
	УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ	-	4,627,518.81	(4,627,518.81)	-

2133	Олгосон санхүүжилт, шилжүүлэг	-	4,627,518.81	(4,627,518.81)	-
213403	Орон нутгийн төсвийн ерөнхийлөн захирагчдад олгох татаас, төвлөрүүлэх шилжүүлэг	-	4,627,518.81	(4,627,518.81)	-
	ЗАРДЛЫГ САНХҮҮЖҮҮЛЭХ ЭХ ҮҮСВЭР	418,705,600.00	513,188,430.00	(94,482,830.00)	122.57
1310	УЛСЫН ТӨСВӨӨС САНХҮҮЖИХ	24,377,200.00	24,020,200.00	357,000.00	98.54
131008	Орон нутгийн хөгжлийн нэгдсэн сангаас санхүүжих	24,377,200.00	24,020,200.00	357,000.00	98.54
1340	НД-ЫН САНГИЙН ТӨСВӨӨС САНХҮҮЖИХ	394,328,400.00	436,737,200.00	(42,408,800.00)	110.75
134002	Эрүүл мэндийн даатгалын сангаас санхүүжих	394,328,400.00	436,737,200.00	(42,408,800.00)	110.75
1311	Нэмэлт санхүүжилтийн орлого	-	52,431,030.00	(52,431,030.00)	-
131104	Дээд шатны төсвийн захирагчаас төсөвт тусгагдсан төсвөөс доод шатны төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	-	52,431,030.00	(52,431,030.00)	-
4	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эхний үлдэгдэл	-	10,803,963.64	(10,803,963.64)	-
5	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эцсийн үлдэгдэл	-	28,127,970.63	(28,127,970.63)	-
62	АЖИЛЛАГСДЫН ТОО	21	21	-	100.00
620001	Удирдах ажилтан	1	1	-	100.00
620002	Гүйцэтгэх ажилтан	13	13	-	100.00
620003	Үйлчлэх ажилтан	7	7	-	100.00
64	ЭМЧЛҮҮЛЭГСДИЙН ТОО	1,802	1,802	-	-

2.6 Аудит хийсэн улсын төсвийн гүйцэтгэлийн тайлан

2022 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөр дуусвар болсон

/төгрөгөөр/

Дансны код	Балансын үзүүлэлт	Төлөвлөгөө	Гүйцэтгэл	Зөрүү	Хувь
	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эхний үлдэгдэл	-	10,803,963.64	(10,803,963.64)	-
2	НИЙТ ЗАРЛАГА БА ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН	394,328,400.00	419,643,193.01	(25,314,793.01)	106.4
21	УРСГАЛ ЗАРДЛЫН ДҮН	394,328,400.00	419,643,193.01	(25,314,793.01)	106.4
210	Бараа, үйлчилгээний зардал	394,328,400.00	419,643,193.01	(25,314,793.01)	106.4
2101	Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил	296,654,400.00	263,786,114.34	32,868,285.66	88.9
210101	Үндсэн цалин	192,909,300.00	178,796,562.48	14,112,737.52	92.7
210102	Нэмэгдэл	72,729,900.00	60,572,687.86	12,157,212.14	83.3
210103	Унаа, болон бусад нөхөн олговор	5,040,000.00	3,992,000.00	1,048,000.00	79.2
210104	Урамшуулал	25,975,200.00	20,424,864.00	5,550,336.00	78.6
2102	Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл	37,081,900.00	36,405,425.57	676,474.43	98.2
210201	Тэтгэврийн даатгал	25,215,300.00	24,864,592.25	350,707.75	98.6

Баян сумын Эрүүл мэндийн төвийн 2022 оны санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн аудитын тайлан

210202	Тэтгэмжийн даатгал	2,966,800.00	2,977,663.09	(10,863.09)	100.4
210203	ҮОМШӨ ний даатгал	2,373,200.00	2,382,150.48	(8,950.48)	100.4
210204	Ажилгүйдлийн даатгал	593,100.00	561,882.92	31,217.08	94.7
210205	Эрүүл мэндийн даатгал	5,933,500.00	5,619,136.83	314,363.17	94.7
2104	Хангамж, бараа материалын зардал	22,888,200.00	30,682,280.00	(7,794,080.00)	134.1
210401	Бичиг хэрэг	2,387,800.00	3,285,300.00	(897,500.00)	137.6
210402	Тээвэр (шатахуун)	16,000,400.00	21,330,000.00	(5,329,600.00)	133.3
210403	Шуудан холбоо, интернэтийн төлбөр	1,500,000.00	1,480,300.00	19,700.00	98.7
210405	Хог хаягдал зайлуулах, хортон мэрэгчдийн устгал, ариутгал	3,000,000.00	4,586,680.00	(1,586,680.00)	152.9
2105	Нормативт зардал	20,859,500.00	41,553,404.10	(20,693,904.10)	199.2
210501	Эм бэлдмэл, эмнэлгийн хэрэгсэл	13,888,800.00	33,514,774.10	(19,625,974.10)	241.3
210502	Хоол, хүнс	6,970,700.00	8,038,630.00	(1,067,930.00)	115.3
2106	Эд хогшил худалдан авах	9,253,000.00	36,703,100.00	(27,450,100.00)	396.7
210601	Багаж, техник, хэрэгсэл	3,499,700.00	9,200,500.00	(5,700,800.00)	262.9
210603	Хөдөлмөр хамгааллын хэрэгсэл	3,499,700.00	15,903,500.00	(12,403,800.00)	454.4
210604	Урсгал засвар	2,253,600.00	11,599,100.00	(9,345,500.00)	514.7
2107	Томилолт, зочны зардал	1,000,100.00	492,000.00	508,100.00	49.2
210702	Дотоод албан томилолт	1,000,100.00	492,000.00	508,100.00	49.2
2201	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	6,591,300.00	10,020,869.00	(3,429,569.00)	152.0
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	6,591,300.00	10,020,869.00	(3,429,569.00)	152.0
	ЗАРДЛЫГ САНХҮҮЖҮҮЛЭХ ЭХ ҮҮСВЭР	394,328,400.00	436,717,200.00	(42,388,800.00)	110.7
1340	НД-ЫН САНГИЙН ТӨСВӨӨС САНХҮҮЖИХ	394,328,400.00	436,717,200.00	(42,388,800.00)	110.7
134002	Эрүүл мэндийн даатгалын сангаас санхүүжих	394,328,400.00	436,717,200.00	(42,388,800.00)	110.7
4	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эхний үлдэгдэл	-	10,803,963.64	(10,803,963.64)	-
5	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эцсийн үлдэгдэл	-	28,127,970.63	(28,127,970.63)	-
62	АЖИЛЛАГСДЫН ТОО	21	21	-	100.0
620001	Удирдах ажилтан	1	1	-	100.0
620002	Гүйцэтгэх ажилтан	13	13	-	100.0
620003	Үйлчлэх ажилтан	7	7	-	100.0
64	Эмчлүүлэгсдийн тоо	1802	1802	-	100.0

2.7 Аудит хийсэн орон нутгийн төсвийн гүйцэтгэлийн тайлан

2022 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөр дуусвар болсон

/төгрөгөөр/

Дансны код	Балансын үзүүлэлт	Төлөвлөгөө	Гүйцэтгэл	Зөрүү	Хувь
2	НИЙТ ЗАРЛАГА БА ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН	24,377,200.00	24,020,200.00	357,000.00	98.5
21	УРСГАЛ ЗАРДЛЫН ДҮН	24,377,200.00	24,020,200.00	357,000.00	98.5
210	Бараа, үйлчилгээний зардал	24,377,200.00	19,392,681.19	4,984,518.81	79.6
2103	Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал	23,227,200.00	18,242,681.19	4,984,518.81	78.5
210301	Гэрэл цахилгаан	7,245,000.00	2,525,329.19	4,719,670.81	34.9

210302	Түлш, халаалт	15,720,900.00	15,717,352.00	3,548.00	100.0
210303	Цэвэр, бохир ус	261,300.00	-	261,300.00	-
2106	Эд хогшил худалдан авах	1,150,000.00	1,150,000.00	-	100.0
210604	Урсгал засвар	1,150,000.00	1,150,000.00	-	100.0
	УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ	-	4,627,518.81	(4,627,518.81)	-
2133	Олгосон санхүүжилт, шилжүүлэг	-	4,627,518.81	(4,627,518.81)	-
213403	Орон нутгийн төсвийн ерөнхийлөн захирагчдад олгох татаас, төвлөрүүлэх шилжүүлэг	-	4,627,518.81	(4,627,518.81)	-
	ЗАРДЛЫГ САНХҮҮЖҮҮЛЭХ ЭХ ҮҮСВЭР	24,377,200.00	24,020,200.00	357,000.00	98.5
1310	УЛСЫН ТӨСВӨӨС САНХҮҮЖИХ	24,377,200.00	24,020,200.00	357,000.00	98.5
131008	Орон нутгийн хөгжлийн нэгдсэн сангаас санхүүжих	24,377,200.00	24,020,200.00	357,000.00	98.5
4	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эхний үлдэгдэл	-	-	-	-
5	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эцсийн үлдэгдэл	-	-	-	-
62	АЖИЛЛАГСДЫН ТОО	21	21	-	100.0
620001	Удирдах ажилтан	1	1	-	100.0
620002	Гүйцэтгэх ажилтан	13	13	-	100.0
620003	Үйлчлэх ажилтан	7	7	-	100.0
64	ЭМЧЛҮҮЛЭГСДИЙН ТОО	1,802	1,802	-	100.0

2.8 Аудит хийсэн нэмэлт санхүүжилтийн төсвийн гүйцэтгэлийн тайлан

2022 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөр дуусвар болсон

/төгрөгөөр/

Дансны код	Балансын үзүүлэлт	Төлөвлөгөө	Гүйцэтгэл	Зөрүү	Хувь
2	НИЙТ ЗАРЛАГА БА ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН	-	52,451,030.00	(52,451,030.00)	-
21	УРСГАЛ ЗАРДЛЫН ДҮН	-	52,451,030.00	(52,451,030.00)	-
210	Бараа, үйлчилгээний зардал	-	52,451,030.00	(52,451,030.00)	-
2201	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	-	52,451,030.00	(52,451,030.00)	-
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	-	52,451,030.00	(52,451,030.00)	-
	ЗАРДЛЫГ САНХҮҮЖҮҮЛЭХ ЭХ ҮҮСВЭР	-	52,451,030.00	(52,451,030.00)	-
1340	НД-ЫН САНГИЙН ТӨСВӨӨС САНХҮҮЖИХ	-	20,000.00	(20,000.00)	-
134002	Эрүүл мэндийн даатгалын сангаас санхүүжих	-	20,000.00	(20,000.00)	-
1311	Нэмэлт санхүүжилтийн орлого	-	52,431,030.00	(52,431,030.00)	-
131104	Дээд шатны төсвийн захирагчаас төсөвт тусгагдсан төсвөөс доод шатны төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	-	52,431,030.00	(52,431,030.00)	-
4	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эхний үлдэгдэл	-	-	-	-
5	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эцсийн үлдэгдэл	-	-	-	-

3. САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАНГИЙН ТОДРУУЛГА

3.1 Байгууллага, түүний үйл ажиллагаа

Баян сумын Эрүүл мэндийн төв нь үйл ажиллагааны эрхэм зорилгоо “Эрүүл мэндийн салбарын тогтолцооны шинэчлэлийн хүрээнд оновчтой бодлого арга зүйгээр хангаж, мэргэшсэн чадварлаг хамт олон, дэвшилтэт технологиор тусламж, үйлчилгээний чанарыг сайжруулан, амьдралын зөв дадлыг иргэн бүрд хэвшүүлэх замаар хүн амын дундаж наслалтыг уртасгана”, Эрүүл мэндийн тухай хуулийн 15 дугаар зүйлийн 15.1.2-т “Сум, тосгоны эрүүл мэндийн төв”. Эмнэлгийн тусламж үйлчилгээний тухай хуулийн 6 дугаар зүйлд эрүүл мэндийн төвийн чиг үүргийг дараах байдлаар тодорхойлсон байна. Үүнд:

- Өрх, сум, тосгоны эрүүл мэндийн төв нь Эрүүл мэндийн тухай хуулийн 16.2, 16.7-д заасан үндсэн чиг үүргээс гадна дараах чиг үүргийг хэрэгжүүлнэ:
- Эмнэлгийн мэргэшсэн тусламж, үйлчилгээ, эх барихын тусламж, үйлчилгээ, сувилахуйн болон сэргээн засахын дагнасан тусламж, үйлчилгээ шаардлагатай иргэнийг холбогдох эрүүл мэндийн байгууллагад илгээх, эргэх холбоо тогтоох, тусламж, үйлчилгээний тасралтгүй байдлыг хангах;
- Харьяа нутаг дэвсгэрийн хүн амын дунд нийгмийн эрүүл мэндийг дэмжих, хамгаалах хөтөлбөр, арга хэмжээг зохион байгуулж, хэрэгжүүлэх;
- Сэргээн засах, гэрээр үзүүлэх тусламж, үйлчилгээ, өдрийн эмчилгээ, оношилгоо, шинжилгээ хийх;
- Түргэн тусламжийн үйлчилгээ үзүүлэх.

3.2 Байгууллагын гадаад, дотоод орчин

Баян сумын Эрүүл мэндийн төв нь Эрүүл мэндийн тухай хуулийн 16 дугаар зүйлийн 16.2 заасанчлан “Хот суурин газрын хүн амд төрөөс үзүүлэх өрхийн эрүүл мэндийн тусламж үйлчилгээг үзүүлдэг Эрүүл мэндийн сайдын харьяа байгууллага юм.”

Баян сумын Эрүүл мэндийн төвийн үйл ажиллагаа, санхүү, нягтлан бодох бүртгэлд мөрддөг хууль тогтоомж болон бодлого чиглэлд тайлант онд дараах өөрчлөлт орсон байна. Үүнд:

- Хөдөлмөрийн тухай хуулийн шинэчилсэн найруулга 2022 оны 1 дүгээр сарын 01-ээс хэрэгжиж эхэлсэн.
- Төрийн бүх шатны байгууллага, нийтийн алба, тэдгээрийн үйл ажиллагаанд санхүүгийн сахилга батыг мөрдүүлж, ил тод байдлыг хангах, үр ашгийг нэмэгдүүлэх, үрэлгэн байдлыг хязгаарлах хяналт тавихад чиглэсэн “Төрийн хэмнэлтийн тухай” хууль /2022 оны 04 дүгээр сарын 2-ний өдөр батлагдсан./
- Хувь хүний орлогын албан татварын тухай хуулийн 25 дугаар зүйлийн 25.7-д “Суутган төлөгч нь албан татвар төлөгчийн энэ хуулийн 21.1-д заасны дагуу ногдох албан татвар, 23.1-д заасны дагуу эдлэх хөнгөлөлтийг жилийн эцсийн тайлангаар эцэслэн тооцож тайлагнан, холбогдох татварыг төсөвт шилжүүлнэ”;
- Төрийн хэмнэлтийн тухай хуулийг хэрэгжүүлэх зарим арга хэмжээний тухай Монгол Улсын Засгийн газрын 2022 оны 5 дугаар сарын 25-ны өдрийн 203 дугаар тогтоол,
- ЗГ-ын 2022 оны 107 дугаар тогтоол “Үйлчилгээний албан тушаал эрхэлдэг төрийн албан хаагчийн цалингийн доод хэмжээг тогтоох тухай”;
- “Дундаж цалин хөлс тодорхойлох журам”-д нэмэлт өөрчлөлт оруулах тухай ЗГ-ын 2022 оны 03 дугаар сарын 17-ны өдрийн А/49 дүгээр тогтоол;
Эмнэлэг, эрүүл мэндийн салбарт хийж байгаа шинэчлэл, үйл ажиллагаа, төсөв санхүүг дэмжсэн шийдвэрийг Засгийн газар, салбарын сайд, Эрүүл мэндийн даатгалын үндэсний зөвлөлөөс гаргаж мөрдүүлсэн байна. Үүнд:
 - “Үйлчилгээний албан тушаал эрхэлдэг төрийн албан хаагчийн цалингийн доод хэмжээг тогтоох тухай” ЗГ-ын 2022 оны 03 дугаар сарын 09-ны өдрийн 107 дугаар тогтоолын 1 дүгээр хавсралт”-аар “Эрүүл мэндийн салбарын төрийн үйлчилгээний албан тушаалын цалингийн доод хэмжээ”-г тогтоосон;
 - “Эмнэлэг, эрүүл мэндийн салбарт 2022 онд Нийгмийн эрүүл мэндийн тусламж үйлчилгээний тухай, Цусны донорын тухай, Тамхины тухай хуульд нэмэлт, өөрчлөлт оруулан ажилласан байна.;

- Монгол Улсын Засгийн газрын 2020-2024 оны үйл ажиллагааны хөтөлбөрийг хэрэгжүүлэх зорилгоор Даатгуулагчийг урьдчилан сэргийлэх, эрт илрүүлэх үзлэг, оношилгоо, шинжилгээнд хамруулах Эрүүл мэндийн сайдын 2022 оны А/139 дүгээр “Журам батлах тухай” тушаал;
- Эрүүл мэндийн даатгалын үндэсний зөвлөлийн 2022 оны 04 дүгээр сарын 05-ны өдрийн “Багц, төлбөрийн хэмжээ, журам батлах тухай” 06 дугаар тогтоол;
- “Төрөөс эмийн зардлыг нь хариуцан амбулаториор эмчлэх өвчний жагсаалт, эм олгох үйл ажиллагааг зохицуулах журам батлах тухай” Эрүүл мэндийн сайдын 2022 оны 08 дугаар сарын 09-ний өдрийн А/407 дугаар тушаал;
- ЭМСайдын 2022 оны 4 дүгээр сарын 12-ны өдрийн А/216 дугаар тушаалаар “Төрийн эрүүл мэндийн байгууллагаас иргэнд үзүүлэх төлбөртэй үйлчилгээний жагсаалтыг баталсан;
- Эрүүл мэндийн даатгалын үндэсний зөвлөлийн 2022 оны “Төлбөрийн хэмжээ, төлбөрийн арга, журам шинэчлэн батлах тухай” 01 дүгээр тогтоол;
- Эрүүл мэндийн даатгалын үндэсний зөвлөлийн өрх, сум, тосгоны эрүүл мэндийн төвөөс үзүүлэх эрүүл мэндийн тусламж, үйлчилгээний “Төлбөрийн хэмжээ, төлбөрийн арга, журам шинэчлэн батлах тухай” 2022 оны 05 дугаар тогтоол;
- Эрүүл мэндийн даатгалын үндэсний зөвлөлийн өрх, сум, тосгоны эрүүл мэндийн төвөөс үзүүлэх эрүүл мэндийн тусламж, үйлчилгээний “Төлбөрийн хэмжээ, төлбөрийн арга, журам шинэчлэн батлах тухай” 2022 оны 09, 14 дүгээр тогтоол;
- Сангийн сайд, ЭМС-ын 2022 оны 2 дугаар сарын 28-ны өдрийн 49,А/118 дугаар хамтарсан тушаалын нэгдүгээр хавсралтаар Төрийн өмчийн эрүүл мэндийн байгууллагаа иргэнд үзүүлэх төлбөртэй тусламж үйлчилгээний төлбөрийн жишиг жагсаалтыг, хоёрдугаар хавсралтаар Төрийн болон орон нутгийн өмчийн эрүүл мэндийн байгууллагаас үзүүлэх төлбөртэй тусламж, үйлчилгээ болон нэмэлт үйлчилгээ үзүүлж олсон орлогыг зарцуулах үлгэрчилсэн журмыг баталсан;
- ЭМС-ын 2022 оны 4 дүгээр сарын 12-ны өдрийн А/216 дугаар тушаалын нэгдүгээр хавсралтаар “Төрийн өмчийн эрүүл мэндийн байгууллагаас үзүүлэх төлбөртэй тусламж үйлчилгээний журам”, хоёрдугаар хавсралтаар “ Төрийн өмчийн эрүүл мэндийн байгууллагаас үзүүлэх төлбөртэй тусламж, үйлчилгээний жагсаалт”-ыг тус тус баталсан;
- ЭМДҮЗ-ийн 2022 оны 7 дугаар сарын 01-ний өдрийн 09 дүгээр тогтоолын 2-т” Анхан шатны эрүүл мэндийн байгууллагуудаас үзүүлсэн үйлчилгээний нэг иргэнээр тооцсон санхүүжилтийн үлдэгдэл 20 хувь, сумын эрүүл мэндийн төвөөс үзүүлэх хэвтүүлэн эмчлэх, яаралтай тусламж, түргэн тусламж, шүд, амны хөндийн тусламж үйлчилгээний зардлыг эрүүл мэндийн байгууллагуудын 2022 оны 05 болон 06 дугаар сарын статистик тоон мэдээлэл дээр үндэслэн хяналт тавьж санхүүжүүлэх;
- ЭМДҮЗ-ийн 2022 оны 10 дугаар сарын 20-ний өдрийн 14 дүгээр тогтоолын 2-т” Анхан шатны эрүүл мэндийн байгууллагуудаас үзүүлсэн үйлчилгээний нэг иргэнээр тооцсон санхүүжилтийн үлдэгдэл 20 хувь, сумын эрүүл мэндийн төвөөс үзүүлэх хэвтүүлэн эмчлэх, яаралтай тусламж, түргэн тусламж, шүд, амны хөндийн тусламж үйлчилгээний зардлыг эрүүл мэндийн байгууллагуудын 2022 оны 7,8,9,10 дугаар сарын статистик тоон мэдээлэл дээр үндэслэн хяналт тавьж санхүүжүүлэх;
- Албан томилолтын зардлын тариф шинэчлэн батлах тухай Сангийн 2022 оны 6 дугаар сарын 02-ны өдрийн 120 дугаар тушаал;

Байгууллагын дотоод хяналтын талаар

Засгийн газрын 2011 оны 311 дүгээр тогтоолоор баталсан “Аж ахуйн нэгж, байгууллагын үйл ажиллагаанд дотоод хяналт шалгалтыг зохион байгуулах нийтлэг журам”-ын дагуу Эрүүл мэндийн төвийн даргын 2020 оны 01 дүгээр сарын 15-ны өдөр А/04 тоот тушаалаар баталсан “Эрүүл мэндийн үйл ажиллагаанд дотоод хяналт шалгалтыг зохион байгуулах журам”-ын 2.2-т “Дотоод хяналт шалгалтын зорилго нь: Эрүүл мэндийн төвийн үйл ажиллагаа, хоол хүнс, эм эмнэлгийн хэрэгсэл, үзүүлж байгаа ажил, үйлчилгээ нь хууль тогтоомжид нийцэж байгаа эсэхэд хяналт тавьж, илэрсэн зөрчил, дутагдлыг арилгах, гэм буруутай этгээдэд хариуцлага хүлээлгэхэд чиглэнэ” гэж үйл ажиллагааг нь тодорхойлсон.

Төрийн хэмнэлтийн тухай, Шилэн дансны тухай, Төрийн болон орон нутгийн өмчийн тухай, Төрийн болон орон нутгийн өмчийн хөрөнгөөр бараа ажил үйлчилгээ худалдан авах тухай хуулийн хэрэгжилт, төсвийн төлөвлөлт, зарцуулалтад хийх дотоод хяналтын үр нөлөөг дээшлүүлэх, хяналтаар илрүүлсэн зөрчил, дутагдлыг арилгахад чиглэсэн үйл ажиллагааг сайжруулах шаардлагатай байна гэж үзлээ.

Байгууллагын удирдлагын хэрэгжүүлж буй дотоод хяналтаас төлөвлөлтийн үе шатанд аудитад хамааралтай хяналтыг авч үзэж, гүйцэтгэх үе шатанд хяналтын сорил гүйцэтгэсний үр дүнд дотоод хяналтын үйл ажиллагааны зохион байгуулалт, хэрэгжилт үр нөлөөтэй байна гэж үзлээ.

3.3 Санхүүгийн тайлагналын үзэл баримтлал

Санхүүгийн тайланг бүх материаллаг зүйлсийн хувьд холбогдох санхүүгийн тайлагналын үзэл баримтлалын дагуу бэлтгэсэн эсэх талаар аудитор дүгнэлтээ илэрхийлснээр санхүүгийн тайлангийн зорилтот хэрэглэгчдийн зүгээс үзүүлэх итгэл үнэмшлийн хэмжээг нэмэгдүүлэхэд санхүүгийн тайлангийн аудитын зорилго оршино.

Баян сумын Эрүүл мэндийн төвийн 2022 оны санхүүгийн тайлан дахь ажил гүйлгээг аккруэл сууриар хөтөлж, нийтлэг зорилготой, үнэн зөв толилуулгын үзэл баримтлалын дагуу бэлтгэж, Төсвийн тухай хуулийн 54.4, Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хуулийн 8 дугаар зүйлд заасан иж бүрдлийн дагуу бэлтгэж толилуулсан байна гэж үзлээ.

Харин төсвийн гүйцэтгэлийн тайланг мөнгөн сууриар бэлтгэж, Төсвийн тухай хуулийн 54 дүгээр зүйлийн 54.5 дахь заалтын дагуу иж бүрэн ирүүлсэн.

Байгууллагын мөрдөж буй нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын баримт бичгийн талаар Санхүү, нягтлан бодох бүртгэлийн үйл ажиллагаанд мөрдөж буй Нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын баримт бичигт УСНББОУС, хууль, тогтоол, тушаал, заавруудын өөрчлөлтийг тусгаагүй, байгууллагын удирдлагын тушаал шийдвэрээр батлаагүйгээс НБББББ-ийг өөрийн байгууллагын үйл ажиллагааны онцлогт тохируулан боловсруулах шаардлага тулгарч байна.

3.4 Нягтлан бодох бүртгэлийн гол бодлого, толилуулгад гарсан өөрчлөлтүүд

Баян сумын Эрүүл мэндийн төвийн 2022 оны санхүүгийн тайланг Сангийн сайдын 2006 оны 388 дугаар тушаалаар баталсан “Төсөвт байгууллагад мөрдөх нягтлан бодох бүртгэлийн дансны заавар”-ын дагуу бэлтгэсэн байна.

Нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын баримт бичигт тусгагдсан зарим журам заавар шинэчлэгдсэнтэй холбоотойгоор нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын баримт бичигт холбогдох өөрчлөлтүүдийг тусгах шаардлагатай байна.

Тайлант оны жилийн эцсийн санхүүгийн байдлын тайлангаарх нийт хөрөнгийн дүн өмнөх оноос 55,712.6 мянган төгрөгөөр буюу 9.9 хувиар өссөн байна.

Хүснэгт 1. Санхүүгийн байдлын тайлангийн үзүүлэлт

Үзүүлэлт	Эхний үлдэгдэл	/мянган төгрөгөөр/	
		Эцсийн үлдэгдэл	Өөрчлөлт
Б	1	2	3=2-1
Мөнгөн хөрөнгө	10,804.0	28,128.0	17,324.0
Авлага	52,431.0	25.2	(52,405.8)
Бараа материал	45,454.6	68,569.2	23,114.6
Үндсэн хөрөнгө	453,059.6	520,739.4	67,679.8
Нийт хөрөнгө	561,749.3	617,461.8	55,712.6
Өр төлбөр	17,549.0	-	(17,549.0)
Засгийн газрын хувь оролцоо /Эздийн өмч/	544,200.3	617,461.8	73,261.6
Өр төлбөр ба цэвэр хөрөнгө/өмчийн дүн	561,749.3	617,461.8	55,712.6

Дээх хүснэгтээс харахад мөнгөн хөрөнгө, авлага, үндсэн хөрөнгө, бараа материал, эздийн өмчийн данс өмнөх оноос нэмэгдэж, бараа үйлчилгээний зардлын өглөг өссөн үзүүлэлттэй байна. Үүнд:

1. Тайлант онд мөнгөн хөрөнгө дансны үлдэгдэл 17,324.0 мянган төгрөгөөр нэмэгдсэн нь нийгмийн даатгалын сангаас хүлээн авсан санхүүжилтийн зарцуулагдаагүй үлдэгдлийг буцаан төвлөрүүлээгүй нь гол нөлөө үзүүлсэн байна.
2. Авлага дансны үлдэгдэл 52,405.8 мянган төгрөгөөр буурсан нь өмнөх оны авлагыг барагдуулснаас нөлөөлсөн байна.
3. Бараа материал өмнөх оноос 23,114.6 мянган төгрөгөөр өссөн нь тайлант онд 36,844.2 мянган төгрөгийн тусгай зориулалттай материал, эм боох материал /Вакцин/-ыг Эрүүл мэндийн газраас үнэ төлбөргүй хүлээлгэн өгсөн нь гол нөлөө үзүүлсэн байна.
4. Үндсэн хөрөнгө өмнөх оноос 67,679.8 мянган төгрөгөөр нэмэгдэхэд Барилга, байгууламж 38,263.5 мянган төгрөгөөр нэмэгдсэн нь Орон нутгийн хөгжлийн сангаас бариулж өгсөн эрүүл мэндийн төвийн дээврийн засвар, Эрүүл мэндийн сайдын 2022.12.07-ны өдрийн А581 тоот тушаалаар Яамнаас 59,198.0 мянган төгрөгийн авто тээврийн хэрэгсэл, тоног төхөөрөмжийг ирүүлсэн, Эрүүл мэндийн газрын 2022.09.07-ны А52 тоот тушаалаар 3,592.8 мянган төгрөгийн тоног төхөөрөмж орлогод авсан зэрэг нь нөлөөлсөн байна.
5. Өглөг дансны үлдэгдэл 17,549.0 мянган төгрөгөөр буурсан нь өмнөх оны өглөгийг барагдуулснаас нөлөөлсөн.

3.5 Төсвийн төлөвлөлт, гүйцэтгэл, нэмэлт төсөв

Төсвийн тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.1-д заасны дагуу төсвийг төлөвлөх, хэрэгжүүлэх, тайлагнахад эрх бүхий байгууллага, төсвийн захирагч нь тус хуулийн 5 дугаар зүйлийн 5.1-д заасан төсвийн зарчмыг мөрдлөг болгож, хэрэгжүүлэх үүрэгтэй.

3.5.1 Төсвийн төлөвлөлт

Тус байгууллагын 2022 оны төсвийн төсөлд зардлыг санхүүжүүлэх эх үүсвэрийг нийгмийн даатгалын сангаас 476,031.0 мянган төгрөг, орон нутгийн төсвөөс 22,909.2 мянган төгрөг, нийт зарлагыг 498,940.2 мянган төгрөгөөр тооцон төлөвлөж, дээд шатны төсвийн захирагчид хүргүүлсэн байна.

Төсвийн төслийн саналаас цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшлын зардлыг 26,314.6 мянган төгрөг, ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд олгох шимтгэл 3,289.2 мянган төгрөг, байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал 318.0 мянган төгрөг, хангамж, бараа материалын зардал 2,751.8 мянга төгрөг, нормативт зардал 38,269.4 мянга төгрөг, эд хогшил худалдан авах зардал 4,160.0 мянган төгрөг, томилолт, зочны зардал 1,239.9 мянган төгрөг, бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил үйлчилгээний зардал 2,119.0 мянган төгрөг, бараа, үйлчилгээний бусад зардал 2,408.7 мянган төгрөг, нийт 80,234.6 мянган төгрөгөөр бууруулан баталсан байна.

Энэ нь Баян сумын Эрүүл мэндийн төв нь төсвийн төслийг бодитой, үндэслэлтэй боловсруулаагүйтэй холбоотой байна.

3.5.2 Төсвийн гүйцэтгэл

Төсвийн захирагчийн хэрэгжүүлэх 1 хөтөлбөрийн 4 арга хэмжээг санхүүжүүлэхээр эрүүл мэндийн даатгалын сангаас 394,328.4 мянган төгрөгийг, орон нутгийн төсвөөс 24,377.2 мянган, нийт 418,705.6 мянган төгрөгийг бүрдүүлэхээр баталсан байна.

Гүйцэтгэлээр эрүүл мэндийн даатгалын сангаас 436,737.2 мянган төгрөгийн, орон нутгийн төсвөөс 19,392.7 мянган төгрөгийн санхүүжилт нийт 456,129.9 мянган төгрөгийн орлогыг бүрдүүлсэн байна.

Төсвийн нийт зардлын гүйцэтгэл 443,663.4 мянган төгрөг буюу 104.9 хувьтай байгаа нь хангамжийн материалын зардлыг 7,794.1 мянган, нормативт зардлыг 20,693.9 мянган, эд хогшил худалдан авах зардал 27,450.1 мянган, бараа үйлчилгээний бусад зардал 3,429.6

мянган төгрөгөөр тус тус хэтрүүлэн, цалингийн зардлыг 32,868.3 мянган, ажил олгогчоос төлөх нийгмийн даатгалын шимтгэлийг 676.5 мянга, байр ашиглалтын зардлыг 4,984.5 мянга, албан томилолтын зардлыг 508.1 мянган төгрөгөөр хэмнэж зарцуулсантай холбоотой байна.

Нийт төсвийн зардлын гүйцэтгэлийг илүү зарцуулсан нь 1 хөтөлбөрийн 4 арга хэмжээ 24,957.8 мянган төгрөгөөр илүү зарцуулагдсантай холбоотой байна.

Хүснэгт 2. Хөтөлбөр, арга хэмжээний төлөвлөгөө, гүйцэтгэл

<i>/мянган төгрөг/</i>					
д/д	Хөтөлбөр, арга хэмжээ	Төлөвлөгөө	Гүйцэтгэл	Зөрүү	Биелэлт
Улсын төсвөөс санхүүжих					
1	80302- нэг иргэнд ноогдох норматив	232,744.9	208,431.9	24,313.0	89.6
2	81603-үндсэн мэргэжлийн тусламж үйлчилгээ	161,583.5	160,137.5	1,446.0	99.1
3	83603- Нэмэлт - Дээд шатны төсвөөс хуваарилсан	-	51,073.8	(51,073.8)	-
Дүн		394,328.4	419,643.2	(25,314.8)	106.4
Орон нутгийн төсвөөс					
1	80111-Төрийн өмчийн барилгын тогтмол зардал	24,377.2	24,020.2	357.0	98.5
Дүн		24,377.2	24,020.2	357.0	98.5
Нийт дүн		418,705.6	443,663.4	(24,957.8)	106.0

Батлагдсан төсөв, гүйцэтгэл, түүний хэтрэлт, хэмнэлтийг орлого, зардлын зүйл тус бүрээр энэ тайлангийн 2.5-д харуулав.

3.5.3 Нэмэлт төсөв

Төсвийн тухай хуулийн 47 дугаар зүйлийн 47.2-т “нэмэлт төсөв, түүнтэй холбогдсон үйл ажиллагаа нь төсвийн нэгэн адил санхүүгийн болон төсвийн гүйцэтгэлийн тайлангийн бүрэлдэхүүн хэсэг байна” гэж заасны дагуу байгууллага нэмэлт санхүүжилтийн тайлан гаргах үүрэгтэй.

Нэмэлт санхүүжилтийн дансанд 52,451.0 мянган төгрөгийн орлогыг бүрдүүлжээ. Үүнээс: Бараа үйлчилгээний бусад зардалд 52,451.0 төгрөгийг зарцуулсан байна

Нэмэлт төсвийн тайланг орлого, зардлын зүйл тус бүрээр энэ тайлангийн 2.6-д харуулав.

4. АУДИТЫН ТАЙЛАН

4.1 Ерөнхий зүйл

Төрийн аудитын тухай хуулийн 20 дугаар зүйлийн 20.1-д “Төрийн аудитын байгууллага аудитын дүнд үндэслэн дүгнэлт, зөвлөмж бүхий аудитын тайлан гаргана.” гэж заасны дагуу Баян сумын эрүүл мэндийн төвийн 2022 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөрх санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн аудитын тайланг танилцуулж байна.

Аудитын тайланд шалгагдагч этгээд, түүний орчин, аудитад хамааралтай дотоод хяналт, нягтлан бодох бүртгэл, холбогдох санхүүгийн тайлагналын үзэл баримтлалын талаар болон аудитын явцад илрүүлсэн алдаа, зөрчил, гаргасан шийдэл, анхаарал татахуйц бусад чухал асуудал болон аудитын санал дүгнэлт, түүний үндэслэлийг хураангуйлан толилуулав. Мөн байгууллагын үйл ажиллагааг сайжруулах зорилготой холбоотой өгсөн зөвлөмжүүдийг тусгасан болно.

Аудитыг Ихмонгол хөлөг Аудит ХХК-ийн ахлах аудитор Г.Ариунбат, аудитор Д.Буянравжих, О.Эрдэнэчимэг, шинжээч Б.Ган-Эрдэнэ, Т.Оюун, аудитын менежер Б.Батцэцэг, аудиторын туслах З.Ариунцэцэг, Г.Ариунболд нар гүйцэтгэж, чанарын хяналтыг чанарын хяналтын мэргэжилтэн С.Сожидмаа, захирал С.Тунгалаг, Төв аймаг дахь Төрийн аудитын газрын аудитын менежер О.Амаржаргал, Дарга, тэргүүлэх аудитор Ц.Хишигжаргал нар тус тус хэрэгжүүлсэн.

Баян сумын Эрүүл мэндийн төв нь 2022 оны санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлийг Ихмонгол хөлөг Аудит ХХК-д 2023 оны 01 дүгээр сарын 25-ны өдрийн 11/07 дугаар албан бичгээр ирүүлсэн байна.

4.2 Материаллаг байдал

Төлөвлөлтийн болон гүйцэтгэлийн материаллаг байдлыг АДБОУС 2320 дагуу тодорхойлсон бөгөөд материаллаг байдлын суурь үзүүлэлтээр 1.0 хувиар сонгож, материаллаг буруу илэрхийллийн эрсдэлийг дунд гэж үнэллээ.

Төлөвлөлтийн материаллаг байдлыг Төв аймгийн Баян сумын эрүүл мэндийн төвийн 2022 оны батлагдсан төсвийн нийт зардлын 460,987.4 мянган төгрөгөөс 1.0 хувиар буюу 4,609.9 мянган төгрөгөөр, гүйцэтгэлийн материаллаг байдлыг тогтооход тайлант оны батлагдсан төсөвт өөрчлөлт орсон тул нийт зардлын 1.0 хувиар буюу 4,187.1 мянган төгрөгөөр шинэчлэн тогтоов.

4.3 Төрийн хэмнэлтийн тухай хуулийн хэрэгжилт

Төрийн хэмнэлтийн тухай хууль хэрэгжиж эхэлсэнтэй холбоотойгоор 20,330.3 мянган төгрөгийн зардлын хэтрэлт бий болгосон байна.

4.4 Санхүүгийн тайлангийн аудитаар шалгасан нийцлийн аудитын асуудал

АДБОУС 4000.16-д нийцлийн аудитыг санхүүгийн тайлангийн аудиттай хослуулан хийх тохиолдолд аудитор аль стандартыг дагаж мөрдөхийг үнэлэх, нийцлийн асуудлын талаарх дүгнэлтийг санхүүгийн тайланд өгөх аудиторын дүгнэлтээс тусад нь салгах хэрэгтэй гэж заасан байна.

4.4.1 Шилэн дансны тухай хуулийн хэрэгжилт

Шилэн дансны тухай хуулийн 6 дугаар зүйл, Засгийн газрын 2016 оны 29 дүгээр тогтоолоор баталсан “Шилэн дансны цахим хуудсанд тавих мэдээллийн агуулга, нийтлэг стандартыг тогтоох журам”-ын заалтыг хэрэгжүүлэх зорилгоор www.shilendans.gov.mn цахим хуудсанд холбогдох мэдээллийг оруулсан байх үүрэгтэй.

Аудитаар тус хуулийн 6 дугаар зүйлд заасан мэдээллийн давхардал, ач холбогдол, үр нөлөөг харгалзан 17 төрлийн мэдээллийг Шилэн дансны нэгдсэн цахим хуудагч ил тод байршуулсан эсэхийг хамруулан шалгалаа.

Шилэн дансны цахим хуудсыг шалгахад 153 мэдээлэл байршуулахаас 150 мэдээлэл хугацаанд нь байршуулж, 3 мэдээллийг байршуулаагүй, Цалингийн зардлаас бусад таван сая төгрөгөөс дээш үнийн дүн бүхий 14 удаагийн 260,781.8 мянган төгрөгийн орлого, 6 удаагийн 53,997.5 мянган төгрөгийн зарлагын гүйлгээг байршуулаагүй, мөнгөн хөрөнгийн орлого, зарлагын журналд байхгүй болон цалингийн зардлаас бусад 5 сая төгрөг хүрэхгүй 16 удаагийн 26,720.4 мянган төгрөгийн орлогын гүйлгээг шилэн дансны цахим хуудсанд байршуулсан байна.

Энэ нь Шилэн дансны тухай хуулийн 4 дүгээр зүйлийн 4.1.3 "тогтоосон хугацаанд, тогтмол, шуурхай мэдээлдэг байх", 6 дугаар зүйлийн 6.4.5 "цалингийн зардлаас бусад таван сая төгрөгөөс дээш үнийн дүн бүхий орлого, зарлагын мөнгөн гүйлгээг гүйлгээ тус бүрээр" гэж заасантай нийцэхгүй, санхүүгийн тайлангийн "үнэн зөв" батламж мэдэгдлийг хангахгүй байна.

Шийдвэрлэсэн нь: Монгол Улсын Ерөнхий аудиторын 2020 оны 12 дугаар сарын 9-ний өдрийн А/95 дугаар тушаалын 4.2.1.10-г "Аудитаар илэрсэн алдаа, зөрчил, түүнийг арилгахаар өгсөн зөвлөмжийг хугацаанд нь хэрэгжүүлээгүй бол;" гэж заасныг үндэслэн Албан шаардлага хүргүүлэв.

4.4.2 Бусад хууль тогтоомжийн хүрээнд

1. Дотоод хяналтын үйл ажиллагаа нь зөвхөн эрүүл мэндийн үндсэн үйл ажиллагаанд чиглэгдсэн, санхүү, шилэн данс, нягтлан бодох бүртгэл, төсвийн тухай, төрийн болон орон нутгийн өмчийн тухай, төрийн хэмнэлтийн тухай хууль тогтоомжийн хэрэгжилтэд хяналт хийдэггүй, ажилтнууд нь дотоод хяналтын талаар сургалтад хамрагдаагүй, дотоод хяналтын талаар зохих мэдлэг эзэмшээгүй байна.

Шийдвэрлэсэн нь: Дотоод хяналтын комисст санхүүгийн мэргэжлийн ажилтан ажиллуулах зөвлөмж өгөв.

2. Байгууллагын мөрдөж буй НБББББ-нь шинэчлэн батлагдсан УСНББОУС, хууль, тогтоол, тушаал заавруудыг тусгаагүй, байгууллагын удирдлагын тушаал шийдвэрээр батлаагүй байна.

Шийдвэрлэсэн нь: НБББББ-ийг стандарт, хууль, тогтоомж, тушаал, заавар, дүрэм журамд нийцүүлэн шинэчлэн боловсруулж, баталж мөрдөж ажиллах зөвлөмж өгөв.

3. Шалгагдагч байгууллагын худалдан авсан хөрөнгө, материалын дүнг, бэлтгэн нийлүүлэгч байгууллагуудын төлбөрийн цахим системд бүртгэсэн дүнтэй тулгахад 3 иргэн, байгууллагын 4,004.6 мянган төгрөгөөр илүү байна.

Шийдвэрлэсэн нь: Нягтлан бодох бүртгэлд төлбөрийн цахим баримтгүй ажил гүйлгээ бүртгэхгүй байх зөвлөмж өгөв.

Нийцсэн бөгөөд зохистой байх батламж мэдэгдлийн түвшинд хэрэгжүүлсэн горим сорилд үндэслэн шилэн дансанд байршуулсан мэдээлэл нь шилэн дансны тухай хууль тогтоомжийн холбогдох заалттай бусад хууль тогтоомжийн хүрээнд шалгасан зүйлийг холбогдох шалгуурт нийцээгүй гэж дүгнэлээ.

4.5 Завсрын аудитын үр дүн, өмнөх зөвлөмжийн хэрэгжилт

4.5.1 Завсрын аудитын талаар

Төв аймаг дахь Төрийн аудитын газартай 2022 оны 12 дугаар сарын 01-ны өдрийн ТӨА/2022/03 тоот санхүүгийн тайлангийн аудитыг гүйцэтгэх гэрээ байгуулснаас шалтгаалан завсрын аудит хийгдээгүй.

4.5.2 Өмнөх аудитын мөрөөр авч хэрэгжүүлсэн арга хэмжээний үр дүн

Өмнөх оны санхүүгийн тайлангийн аудитаар илэрсэн 100,280.8 мянган төгрөгийн алдаа зөрчилд давтан гаргахгүй байх 1 зөвлөмж, өгөгдсөнийг 63.4 хувь хэрэгжүүлсэн байна.

Хүснэгт 4 Төлбөрийн акт, албан шаардлага, зөвлөмжийн хэрэгжилт

/мянган төгрөгөөр/

Үзүүлэлт	Өмнөх аудитын үзүүлэлт		Биелэлт		
	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Хувь
Зөвлөмж	1	100,280.8	1	63,588.3	63.4
Нийт дүн	1	100,280.8	1	63,588.3	63.4

4.6 Дараагийн аудитаар анхаарах асуудал

Дараагийн аудитаар худалдан авах ажиллагааны хэрэгжилт, Шилэн дансны хуулийн хэрэгжилтийг авч үзэх шаардлагатай гэж үзлээ.

5. АУДИТЫН ИЛРҮҮЛЭЛТ

Аудитаар нийт 214.0 мянган төгрөгийн 2 алдаа¹ илэрснээс, аудитын явцад 214.0 мянган төгрөгийн алдааг залруулав.

Үүнд:

1. Тайлант оны 1-4 саруудад хөгжлийн бэрхшээлтэй нэг ажилтны хөдөлмөрийн хөлснөөс хувь хүний орлогын албан татвар болох 214.0 мянган төгрөг суутгасныг;

2. Санхүүгийн тайланд төсвийн гүйцэтгэлийн тайлан, төсвийн тохируулгын тайланг бэлтгээгүйг тус тус Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хуулийн 15 дугаар зүйлийн 15.2-т "Нягтлан бодох бүртгэлийн алдааг алдаа гарсан үеийн санхүүгийн тайланд тусгах замаар залруулна" гэж заасныг үндэслэн санхүүгийн тайланд залруулсан.

Аудитаар нийт 5,186.0 мянган төгрөгийн зөрчил² илэрснээс, 268.7 мянган төгрөгийн 1 төлбөрийн акт тогтоож, 4,917.3 мянган төгрөгийн зөрчилд албан шаардлага хүргүүлэв.

5.1 Төлбөрийн акт

Цалин хөлсний талаар

Илрүүлэлт:

1. Нийт 19 ажилтанд олгосон мөнгөн урамшууллаас 268.7 мянган төгрөгийн хувь хүний орлогын албан татварыг дутуу тооцсон нь Хувь хүний орлогын албан татварын тухай хуулийн 23.1-т "Албан татвар төлөгчийн энэ хуулийн 7.1.1, 7.1.2, 7.1.3, 7.1.4, 7.1.5, 7.1.7-д заасан орлогод ногдуулах жилийн албан татварт дараах хэмжээгээр албан татварын хөнгөлөлт эдлүүлнэ:", 25.5-т "Суутган төлөгч нь албан татвар төлөгчид энэ хуулийн 23.1-д заасан хөнгөлөлтийг эдлүүлэхдээ тус хэсэгт заасан албан татвар ногдуулах орлого болон хөнгөлөлтийг 12 сард тэнцүү хувааж, сар бүр эдлүүлнэ." гэж заасныг тус тус зөрчиж санхүүгийн тайлагналын үнэн зөв байх батламж мэдэгдлийг хангаагүй байна.

Шийдвэрлэсэн нь: Монгол Улсын Ерөнхий аудиторовын 2020 оны А/95 дугаар тушаалаар баталсан "Албан шаардлага өгөх, төлбөрийн акт тогтоох журам"-ын 4.2.3.3-д "Бүртгэл, тооцоог зөрүүтэй тооцоолсноос үр дагавар үүссэн" гэж заасныг үндэслэн Төлбөрийн акт тогтоов.

5.2 Албан шаардлага

1. Цалин хөлстэй холбоотой асуудал:

Илрүүлэлт:

Анхан шатны баримтгүйгээр 4,917.3 мянган төгрөгийн нэмэгдлийг цалингийн зардлаар бүртгэсэн байгаа нь Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хуулийн 15.1-т "Аж ахуйн нэгж,

¹ Мэдээллийг тусгахгүй орхигдуулах, буруу тусган илэрхийлэх, үүнд, математик үйлдлийн алдаа, НББ-ийн бодлогыг мөрдөхөд гарсан алдаа, бодит байдлыг буруу тайлбарласан /буруу ойлгосон/, хайнга хандсан /мартсан, тэмдэглээгүй орхисон/,

² Хүчин төгөлдөр үйлчилж буй хууль тогтоомжид харшлах байгууллага, түүний удирдлага, байгууллагад ажилладаг бусад хувь хүний санаатай болон санамсаргүй үйлдэл, эс үйлдэл.

байгууллагын нягтлан бодох бүртгэл хөтлөлтөд гарсан алдааг алдаа гарсан шалтгаан, залруулах аргыг тодорхой тусгасан баримт, тайланг үндэслэн залруулах бөгөөд зөвшөөрсөн болон залруулга хийсэн албан тушаалтан гарын үсэг зурж баталгаажуулна." батламж мэдэгдлийг хангахгүй байна.

Шийдвэрлэсэн нь: Монгол Улсын Ерөнхий аудиторын 2020 оны А/95 дугаар тушаалаар баталсан “Албан шаардлага өгөх, төлбөрийн акт тогтоох журам”-ын 4.2.1.10-т “Бүртгэл, тооцоог зөрүүтэй тооцоолсноос үр дагавар үүссэн” гэж заасныг үндэслэн Албан шаардлага хүргүүлэв.

Дээрх төлбөрийн акт, албан шаардлагын биелэлтийг төрийн аудитын байгууллагад 2023 оны 6 дугаар сарын 15-ний өдрийн дотор ирүүлнэ үү.

Аудитын явцад бидэнтэй хамтран ажилласан холбогдох ажилтнуудад талархал илэрхийлье.

6. АУДИТААР ИЛЭРСЭН БУРУУ ИЛЭРХИЙЛЛИЙН НЭГТГЭЛ

Санхүүгийн тайлангийн аудитын алдааны нэгтгэл

/мянган төгрөгөөр/

Алдааны товч утга	Нийт алдаа		Мэдээллийг тусгахгүй орхигдуулсан		Буруу тусган илэрхийлсэн		Үүнээс				Зөвлөмж	
	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Залруулсан		Залруулаагүй		Тоо	Дүн
							Тоо	Дүн	Тоо	Дүн		
Тайлант оны 1-4 саруудад хөгжлийн бэрхшээлтэй нэг ажилтны хөдөлмөрийн хөлснөөс хувь хүний орлогын албан татвар болох 214.0 мянган төгрөгийг суутгасан байна.	1	214.0	-	-	1	214.0	1	214.0	-	-	-	-
Дүн	1	214.0	-	-	1	214.0	1	214.0	-	-	-	-

Санхүүгийн тайлангийн аудитын зөрчлийн нэгтгэл

/мянган төгрөгөөр/

Зөрчлийн товч утга	Нийт зөрчил		Үүнээс									
			Төлбөрийн акт		Албан шаардлага		Зөвлөмж		Хариуцлага тооцуулах албан шаардлага		Хууль, хяналтын байгууллагад шилжүүлсэн асуудал	
	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Албан тушаалтны тоо	Тоо	Дүн
Анхан шатны баримтгүйгээр 4,917.3 мянган төгрөгийн нэмэгдлийг цалингийн зардлаар бүртгэсэн байна.	1	4,917.3	-	-	1	4,917.3	-	-	-	-	-	-
Нийт 19 ажилтанд олгосон мөнгөн урамшууллаас 268.7 мянган төгрөгийн хувь хүний орлогын албан татварыг дутуу тооцсон байна.	1	268.7	1	268.7	-	-	-	-	-	-	-	-
Дүн	2	5,186.0	1	268.7	1	4,917.3	-	-	-	-	-	-

Санхүүгийн тайлангийн аудитаар шалгасан нийцлийн аудитын асуудал

/мянган төгрөгөөр/

Зөрчлийн товч утга	Нийт зөрчил		Үүнээс					
			Төлбөрийн акт		Албан шаардлага		Зөвлөмж	
	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн
Шилэн дансны тухай хуулийн хэрэгжилттэй холбоотой зөрчил								
Шилэн дансны цахим хуудсыг шалгахад 153 мэдээлэл байршуулахаас 150 мэдээлэл хугацаанд нь байршуулж, 3 мэдээллийг байршуулаагүй, Цалингийн зардлаас бусад таван сая төгрөгөөс дээш үнийн дүн бүхий 14 удаагийн 260,781.8 мянган төгрөгийн орлого, 6 удаагийн 53,997.5 мянган төгрөгийн зарлагын гүйлгээг байршуулаагүй, мөнгөн хөрөнгийн орлого, зарлагын журналд байхгүй болон цалингийн зардлаас бусад 5 сая төгрөг хүрэхгүй 16 удаагийн 26,720.4 мянган төгрөгийн орлогын гүйлгээг шилэн дансны цахим хуудсанд байршуулсан байна.	1	341,499.7	-	-	1	341,499.7	-	-
Дүн	1	341,499.7	-	-	1	341,499.7	-	-
Бусад хууль тогтоомжтой холбоотой зөрчил								
2022 онд хийгдсэн дотоод аудитын үйл ажиллагаа нь зөвхөн сургалтын үйл ажиллагаанд чиглэгдсэн, санхүү, шилэн данс, нягтлан бодох бүртгэл, төсвийн тухай, төрийн болон орон нутгийн өмчийн тухай, төрийн хэмнэлтийн тухай хууль тогтоомжийн хэрэгжилтэд хяналт хийдэггүй, санхүүгийн мэргэжлийн ажилтан дотоод хяналтын ажлын хэсгийн бүрэлдэхүүнд томилогдоогүй, ажилтнууд нь дотоод хяналтын талаар сургалтад хамрагдаагүй, дотоод хяналтын талаар зохих мэдлэг эзэмшээгүй, дотоод хяналтын ажиллах журамгүй байна.	1	-	-	-	-	-	1	-
Байгууллагын мөрдөж буй НБББББ-нь шинэчлэн батлагдсан УСНББОУС, хууль, тогтоол, тушаал заавруудыг тусгаагүй, байгууллагын удирдлагын тушаал шийдвэрээр батлаагүй байна.	1	-	-	-	-	-	1	-
Шалгагдагч байгууллагын худалдан авсан хөрөнгө, материалын дүнг, бэлтгэн нийлүүлэгч байгууллагуудын төлбөрийн цахим системд бүртгэсэн дүнтэй тулгахад 3 иргэн, байгууллагын 4,004.6 мянган төгрөгөөр илүү байна.	1	4,004.6	-	-	-	-	1	4,004.6
Дүн	3	4,004.6	-	-	-	-	3	4,004.6
Нийт дүн	4	345,504.3	-	-	1	341,499.7	3	4,004.6